

Nr 114

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under femte huvudtiteln gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1957/58 till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott, Bidrag till folkpensioner m. m. samt Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

1:o) **Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott.** Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln (punkt 25, s. 82 och 83 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1957) föreslagit riksdagen att till Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 5 500 000 kronor.

Familjeberedningens promemoria angående stöd åt ofullständiga familjer, vari förslag framlägges i fråga om bl. a. bidragsförskotten, var vid tiden för statsverkspropositionens färdigställande föremål för remissbehandling. Med hänsyn till anslagsbelastningen under budgetåret 1955/56 förordas en uppräknig av anslaget med 1 000 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 87) och den andra inom andra kammaren av fru *Torbrink m. fl.* (II: 90), har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att hos regeringen hemställa om skyndsamt utredning för införandet av indexreglering av normalbidraget inom barnbidragsförskottslagen, därest detta bidrag införes i lagen.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 87.

Utskottet får erinra att andra lagutskottet i sitt utlåtande nr 30 i anledning av propositionen nr 139 föreslagit riksdagen antaga förslag till lag om ändrad lydelse av 8 § bidragsförskottslagen m. m., varigenom maximitbeloppet för bidragsförskott fr. o. m. den 1 juli 1957 höjes från 600 till

720 kronor per barn och år samt ett s. k. utfyllnadsbidrag införes för vissa kategorier av barn. I propositionen uppskattas den härav föranledda kostnadsökningen för staten till 5 miljoner per budgetår. Då statens andel i kostnaderna utbetalas i efterskott per budgetår, kommer kostnadsökningen emellertid inte att belasta statsbudgeten för nästa budgetår. Anslaget synes därför böra uppföras med det i statsverkspropositionen föreslagna beloppet av 6 500 000 kronor.

Vad härefter angår yrkandet i motionerna I: 87 och II: 90 anser utskottet att en indexreglering av bidragsförskotten i nuvarande läge, då statsmakterna inte tagit slutlig ställning till frågan om utformningen av samhällets stöd till barn i ofullständiga familjer, icke bör införas. Utskottet avstyrker sålunda förevarande motionsyrkande.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

a) att riksdagen må till *Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 6 500 000 kronor;

b) att motionerna I: 87 och II: 90, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

2:o) **Bidrag till folkpensioner m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 320—324) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 676 000 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 600 000 000 kronor.

Kungl. Maj:t uppdrog den 5 oktober 1956 åt pensionsstyrelsen att utreda huruvida den pågående fastighetstaxeringen motiverar jämkning i gällande bestämmelser rörande inkomstprövningen inom folkpensioneringen samt att framlägga de förslag, vartill utredningen kan ge anledning. Pensionsstyrelsen avlämnade den 18 december 1956 förslag i ämnet, vilket vid tiden för statsverkspropositionens färdigställande var föremål för remissbehandling.

Anslaget för nästa budgetår beräknas på grundval av nu gällande bestämmelser och i enlighet med pensionsstyrelsens förslag uppföras med 1 676 milj. kronor. I detta belopp har inräknats kostnaderna för de f. n. utgående fyra indextilläggen. Varje ytterligare indextillägg beräknas öka statens kostnader med ca 37 milj. kronor för helt budgetår räknat.

Departementschefen föreslår vidare, att liksom tidigare år av det sålunda beräknade anslaget får bestridas kostnaderna för bidrag till den frivilliga statliga pensionsförsäkringen enligt vissa äldre bestämmelser ävensom kostnaderna för undersökning på sjukvårdsanstalt m. m. jämlikt 36 § tredje stycket folkpensioneringslagen. Budgetåret 1955/56 uppgick motsvarande kostnader till 25 141: 98 kronor resp. 150 175: 92 kronor. Från

anslaget föreslås vidare få bestridas kostnaderna för sådana återbetalningar av pensionsavgifter, som eventuellt kommer att verkställas av pensionsstyrelsen jämlikt fjärde stycket kungörelsen den 25 augusti 1955 (nr 522) om tillämpningen av konventionen med Schweiz rörande socialförsäkring eller på grund av annan med utländsk makt ingången konvention.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Gustafsson* och *Franzén* (I: 274) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson* i Hedenäset (II: 349), har hemställts, att riksdagen måtte till Bidrag till folkpensioner m. m. anvisa ett förslagsanslag av 1 699 000 000 kronor samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag till höstriksdagen om en sådan sänkning av kommunbidragen till folkpensioneringen, som genom denna anslagshöjning möjliggöres.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen II: 349.

Utskottet. Motionerna I: 274 och II: 349, vilka syftar till en utjämning av den kommunala skattebördan, hänvisar i fråga om motiveringen till de av samma motionärer väckta, likalydande motionerna I: 273 och II: 348. Utskottet har tidigare (utlåtande nr 96) avstyrkt sistnämnda båda motioner i samband med behandlingen av det under sjunde huvudtiteln upptagna anslaget till Bidrag till skattetyngda kommuner m. m. Vid sådant förhållande avstyrker utskottet jämväl motionerna I: 274 och II: 349.

Enligt vad departementschefen anfört i förevarande sammanhang har anslaget till Bidrag till folkpensioner m. m. beräknats på grundval av vid beräkningstillfället utgående fyra indextillägg. Sedermera har i propositionen nr 175 angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1957/58 anmärkts att ett femte indextillägg numera tillkommit. Den faktiska belastningen på anslaget beräknas härigenom öka med ca 37 miljoner kronor. Med anledning härav bör det i statsverkspropositionen upptagna anslaget ökas med detta belopp och anslaget sålunda uppföras med (1 676 000 000 + 37 000 000) 1 713 000 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

a) att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 274 och II: 349, i vad de avser medelsanvisningen, till *Bidrag till folkpensioner m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 1 713 000 000 kronor;

b) att motionerna I: 274 och II: 349, i vad de avser utredning, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

3:o) **Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 113, s. 330 och 331) föreslagit riksdagen att till Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m. för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 14 100 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 87) och den andra inom andra kammaren av fru *Torbrink m. fl.* (II: 90), har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta att hos regeringen hemställa om skyndsamt utredning för införandet av indexreglering av de särskilda barnbidragen.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen I: 87.

Utskottet får i fråga om yrkandet i motionerna I: 87 och II: 90 erinra, att pensionsberedningen föreslagit att huvudparten av de särskilda barnbidragen den 1 juli 1960 skall ersättas av barnpensioner, vilka skall utgå med 750 kronor till varje barn under 19 år, som förlorat sin huvudsakliga försörjare. Med hänsyn till det samband som sålunda föreligger mellan de särskilda barnbidragen och frågan om utformningen av det framtida pensionsystemet är utskottet icke berett tillstyrka motionärernas förslag om införande av indexreglering av de nuvarande särskilda barnbidragen.

Under åberopande av det anförda och då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anslagsberäkningen hemställer utskottet,

a) att motionerna I: 87 och II: 90, såvitt nu är i fråga, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd;

b) att riksdagen må till *Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.* för budgetåret 1957/58 anvisa ett förslagsanslag av 14 100 000 kronor.

Stockholm den 14 maj 1957

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Gustaf Karlsson, Karl Andersson, Ohlon, Gillström, Näsström, Hesselbom, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Sundelin, Erik Svedberg, Pålsson, Holmqvist, Rikard Svensson, Jacobsson och fru Svenson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmborg, Petterson i Degerfors, Thapper, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Rubbestad, Svensson i Alingsås, Gustafsson i Stockholm, Widén, Gerhard Nilsson i Gävle, Nelander, Heckscher och fröken Liljedahl.